

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 10

LANDBOUKUNDIGEWETENSKAPPE VS2

NOVEMBER 2006

Hierdie memorandum bestaan uit 5 bladsye.

AFDELING A: ANTWOORDBLAD

NAAM

VRAAG 1.1

1.1.1	A	B	C	D
1.1.2	A	B	C	D
1.1.3	A	B	C	D
1.1.4	A	B	C	D
1.1.5	A	B	C	D
1.1.6	A	B	C	D
1.1.7	A	B	C	D
1.1.8	A	B	C	D
1.1.9	A	B	C	D
1.1.10	A	B	C	D

VRAAG 1.31.3.1 **C**1.3.2 **A**1.3.3 **B**1.3.4 **D**1.3.5 **F****VRAAG 1.2**

1.2.1	A	B	C	D
1.2.2	A	B	C	D
1.2.3	A	B	C	D
1.2.4	A	B	C	D
1.2.5	A	B	C	D

VRAAG 1.4A **E**B **D**C **C**D **B**E **A****VRAAG 2: GRONDKUNDE**

2.1.1 A - O-horison
B - A-horison

Kopiereg voorbehou

C- B -horison
D- C –horison
E- R –horison
F- Grondprofiel

(6)

2.1.2 Opeenvolgende grondlae

(2)

[8]

2.2 Klimaat
Plantegroei
Topografie
Mense
Tyd

(enige 4)(4)

2.3. Primêre minerale

- kom voor in oorspronklike vorm
- is in stollingsgesteentes gevorm
- toe gesmelte rots gestol het

Sekondêre minerale

- chemiese elemente in primêre minerale word hergroepeer
- tydens chemiese prosesse
- om nuwe minerale met nuwe eienskappe te vorm

(6)

2.4.1 helder kristal en baie hard

2.4.2 vorm die sandgedeelte van grond

2.4.3 gevind in sekondêre rotse
vervaardig kalk of sement

2.4.4 vorm kalkryke grond

(4)

2.5 soliede fase

gasfase (grondlug)

vloeistoffase (grondwater)

(3)

2.6.1 Vulkaniese uitbarstings – gesmelte rots

Warmbronne

(2)

2.6.2 A- kors

B- semi-soliede mantel

C- soliede senter metaalagtig

D- vloeistofmagma

(4)

2.6.3 Groot druk en hoë temperature,
omdat aardkors verskuif word

(2)

2.6.4 Materiaal is periodiek afgeset deur wind, water of gletseraksie

(2)

[10]

[35]**VRAAG 3: PLANTSTUDIES**

3.1.1 Voergewasse kan geoes word en vir 'n inkomste verkoop word

(2)

3.1.2 Buffalsgras, Smuts vingergras, Borseltjiegras

(enige 2)(2)

3.1.3. Water

Temperatuur

Sonlig

(3)

[7]

3.2.1 Ertjies, boontjies

(1)

3.2.2 Kool, spinasie, slaai

(1)

3.2.3 Uie

(1)

- 3.2.4 Tamaties (1)
[4]
- 3.3 Tropies
Subtropies
Sagte vrugte
Druie (4)
- 3.4.1 Die bruto waarde van mielies is die hoogste van al die akkerbougewasse en die 2de hoogste in die produksiekolom. (4)
- 3.4.2 Suikkerriet en die produk staan bekend as suiker. (2)
- 3.4.3 Die liter is 'n aanduiding van die wyn wat produseer word. (2)
- 3.4.4 Baie van ons sagte vrugte word uitgevoer en dit bring buitelandse valuta in. (2)
- 3.5.1 Grond - Die meeste gewasse benodig diep grond vir behoorlike wortelontwikkeling. Leemgrond is die beste vir gewasproduksie. (2)
- 3.5.2 Temperatuur – Gewasse verskil m.b.t. temperatuurvereistes – party gewasse het koue temperature nodig om die volgende seisoen te dra. Die meeste gewasse kan nie in te warm temperature produseer nie. Die ideale grondtemperatuur is 25°C. (2)
- 3.5.3 Reënval – Die waterevereistes van gewasse verskil en is daarom beter aangepas vir sekere gebiede. Indien daar te min water is, moet die gewas besproei word. (2)
[6]
- 3.6 Koring, gars, hawer, rog. (enige 3)(3)
/35/

VRAAG 4: OPTIMALE HULPBRONBENUTTING

- 4.1.1 Gronddegradering: Beskadiging of skade aan grond deur die mens as gevolg van verskeie praktyke. (2)
- 4.1.2 Oorsake:
- Gronderosie
 - Versouting
 - Waterversuiping
 - Verlies aan nutriënte/voedingstowwe
 - Plaagdoderbesoedeling
 - Opbou van peste en siektes
 - Kultivering (slegs 4) (4)
- 4.2.1 **Landbouhulpbron:** Stowwe wat ons in landbouproduksie gebruik. Proses om 'n spesifieke doel, produk te bereik. (2)
- 4.2.2 Belangrike hulpbronne:
- Grond
- Kopiereg voorbehou

- Water
- Wind/Lug
- Plantegroei (4)

4.2.3 **Primêre hulpbron:** Hulpbronne wat slegs deur natuur vervaardig word.

Sekondêre hulpbronne: Hulpbronne wat deur die mens uit natuurlike bronne vervaardig word. (4)

4.3 Voorkoming van gronderosie (die memorandum waarvandaan vertaal is, het nie 4.3.1 en 4.3.2 nie)

- Bedek grond altyd met oesgewasse, plantegroei
- Praktiseer wisselbou en wisselbeweiding
- Deklae/bedekking
- Die aanhou van die regte hoeveelheid diere op 'n stuk grond
- Grondklassifikasie en grondgroepering in grondbenuttingsklasse
- Insluiting van organiese materiaal by grond (5)

4.4 1 Om dit vir toekomstige gebruik te bewaar, om toekomstige generasies te voed. (2)

4.4.2 Gevolge van swak besluite:

- Grondverlies
- Voedingstowwe na see weggevoer
- Biljoene rande aan kunsmatige bemesting bestee (3)

4.4.3 Oplossings (memo verkeerd)

- Boer in harmonie met die natuur
- Veldherwinningskema
- Pas kontoerwalle toe
- Vermoer boerderypraktyke wat die natuur skade kan aandoen
- Gee boere raad oor benutting, kultivering, beskerming en bestuur van hulle grond. (slegs drie) (3)

4.4 Wyse gebruik van water

- Gebruik slegs water wat benodig word
- Vermoer vermorsing van water
- Gebruik die regte besproeiingstoerusting en metodes
- Praktiseer minimum bewerking
- Verwyder uitheemse bome
- Gebruik natuurlike bemestinstowwe waar moontlik
- Moenie die vereiste hoeveelheid bemesting oorskry nie
- Vermoer die spuit van plaagdoders indien die wind waai of dit reën
- Moenie oesreste naby rivier ophoop nie (slegs vier) (4)

4.5 Natuurlike Hulpbronwetgewing

Wet op die Bewaring van Landboukundige Hulpbronne (2)

/35/

AFDELING A	45
AFDELING B	105
GROOTTOTAAL	150